

Information – åtgärder när huvudmannen avlider

Allmänt

När gode mannen/förvaltaren får besked om att huvudmannen är avliden ska han eller hon snarast meddela de anhöriga. Enligt gällande bestämmelser ska de förvaltade tillgångarna genast efter godmanskapets eller förvaltarskapet upphörande överlämnas till någon av dödsbodelägarna. Sluträkningen ska lämnas till överförmyndarnämnden inom en månad efter huvudmannens död.

Om det finns anhöriga

När huvudmannen avlider upphör godmanskapet/förvaltarskapet och därefter lämnar överförmyndarnämnden inga tillstånd till uttag av huvudmannens medel. Möjligheterna att ta ut pengar från huvudmannens konto är därmed stängda. Dock kan räkningar för hyra, skatter, begravningen etc. behöva betalas under tiden fram till dess att anhöriga påträffats. Den f.d. gode mannen/förvaltaren kan överlämna dödsboets räkningar till banken, som sedan gör utbetalningar från konto som tillhört den avlidne.

Enligt gällande begravningslag ska den avlidne antingen kremeras eller gravsättas senast två månader efter dödsfallet. Finns det inte någon som ordnar med gravsättning t.ex. att anhöriga vägrar att befatta sig med begravningen eller att inga anhöriga påträffats, är kommunen skyldig att ordna detta. I första hand är det kommunen där den avlidne senast var folkbokförd som har den skyldigheten. Det kan också bli den kommun där dödsfallet inträffade, om inte den avlidne var folkbokförd i Sverige. Ersättning för kostnaderna har kommunen rätt att få av dödsboet.

Efterlämnar den avlidne enbart tillgångar som täcker begravningskostnaderna och andra utgifter i samband med dödsfallet, ska anmälan göras till socialnämnden och det är nämndens skyldighet att inge dödsboanmälan till tingsrätten. Saknas anhöriga i sådana fall behöver den f.d. gode mannen inte vidta några åtgärder för att ordna med begravning av den avlidne. Även det kan ordnas genom socialnämndens försorg. Finns det anhöriga, är det givetvis deras angelägenhet att ombesörja att den avlidne begravs och om det behövs, begära begravningshjälp från kommunen.

Den f.d. gode mannen/förvaltaren ska vårda den avlidnes egendom till dess att egendomen kan överlämnas till dödsbodelägarna. Under den tiden kan den f.d. gode mannen/förvaltaren endast vidta de åtgärder som är nödvändiga för att behålla egendomen. Skuldsättning för någonting annat än begravning eller vad som kan hänföras till förvaltningen är inte lämpligt.

Anträffas inte de anhöriga ska anmälan göras till överförmyndarnämnden så att det kan förordnas god man för bortavarande enligt 11 kap 3 § föräldrabalken.

När anhöriga påträffas ska den f.d. gode mannen/förvaltaren omgående överlämna sin förvaltning och samtidigt redogöra för vad han eller hon gjort under tiden från dödsdagen.

Finns anhöriga men dessa vägrar att befatta sig med den avlidne ska den f.d. gode mannen/förvaltaren kunna vända sig till socialnämnden, som enligt vad ovan sagts är skyldig att ordna med begravning. Socialnämnden ska även, enligt ärvdabalken, ta hand om den avlidnes egendom och underrätta dödsbodelägarna om dödsfallet.

Om det saknas anhöriga till den avlidne

Saknas anhöriga till den avlidne inträder allmänna arvsfonden som dödsbodelägare. Redovisningshandlingar som getts in till överförmyndarnämnden expedieras därför till fonden när sluträkningen har granskats.

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkollegiet och gode mannen/förvaltaren ska av den anledningen anmäla dödsfallet dit. Efter en sådan anmälan ska Kammarkollegiet förordna en god man som företräder fonden vid boutredningen. Den gode mannen står under kollegiets tillsyn. Den förutvarande gode mannen/förvaltaren har sedan att följa de direktiv som lämnas från fondens sida beträffande överlämnandet av den avlidnes egendom.

Inte så sällan förordnar Kammarkollegiet den förutvarande gode mannen/förvaltaren som sin gode man. Det är kammarkollegiets uppgift att övervaka att den gode mannen som kollegiet förordnar fullgör sin uppgift. När boutredningen är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till kollegiet och betalar in de medel som utgör boets behållning till fonden, sedan tillgångarna realiserats och skulderna betalats. Någon redovisning till överförmyndarnämnden blir således inte aktuell.